

## جایگاه تفسیر کبیر فخر رازی در منظومه تفاسیر قرآنکریم

نویسنده: پوهنمل سیداحمد سادات قتالی

عضو کادر علمی پوهنحی شرعیات و علوم اسلامی

### چکیده

از مشهورترین تفاسیر به رأی ممدوح و تأثیر گذار بر تفاسیر قرآنکریم، «تفسیر کبیر» فخر رازی رحمته الله علیه است و ممیزه های آوازه بلند، اعتبار و احراز جای گاه رفیع آن در میان تفاسیر به این دلایل برجسته می گردد که در آن سعی شده تا در کشف حقایق و به نمایش گذاشتن جلوه های زیبای گنجینه های نهفته در اعماق کلام سبحانی، اندیشه ها را به ابعاد ناپیدا کرانه محتوای آن رهنمون شود و نسل ها را به ژرفای معانی، مقاصد آن متوجه سازد. باری حل معضل رفع ابهام اکثریت دانش پژوهان در مورد شناخت صحیح از ویژگی های جای گاه واقعی تفسیر کبیر که به دلایل عدم کار لازم تحقیقی در محیط های علمی این خطه باستانی (دیار رازی)؛ نبود درک لازم از زوایای پنهان باروری این اثر نفیس در میان تفاسیر، همه این ها علل مبرمیت و ضرورت اقدام به تحقیق در این راستا شدند تا بحمد الله توفیق همراه گردید و از طریق شیوه کار تحقیقی، توصیفی، تحلیلی و کتابخانه ای در متون مورد اعتماد عربی به کنکاش پرداخته شود. که اینک یافته های تحقیق به استناد از منابع مطبوع و معتبر، مبنی بر معرفی دلایل اعتبار این تفسیر و تأثیر گذاری آن بر تفاسیر قرآنکریم را، این موارد می باشند: غنای محتوای جامعیت، شمولیت، نوآوری، پویایی، وجود ممیزه های فراوان و مبتنی بودن بر منهج معقول و منطقی و استواری بر مبنای اصول و قواعد تفسیری؛ همچنان نتایج پژوهش در میان توانایی و داشته های علمی امام رازی و عوامل اعتبار این تفسیر رابطه مستقیم و معنا داری را معرفی می دارند و آن ها عبارتند از: تبهر عالی در علوم مختلفه، تفقه در احکام، تسلط بر قواعد مبنایی تفسیری، داشتن استعداد استدلال قوی، قوه تحلیل و تجزیه، رعایت انصاف و امانت داری، در مناظرات و مناقشه عادلانه آرای مخالفان، ارایه استدلال های عقلایی در تفسیر آیات و غیره... و در نتیجه تحقیق، اهداف آن برآورده فرضیه هایش ثابت، متحول های اشتهار مفاتیح الغیب، تشخیص و سؤال های تحقیق پاسخ و پیام آن درس های آموزنده به پویندگان دانش می باشد.

**واژه گان کلیدی:** قرآنکریم، فخر رازی، تفسیر کبیر، اثر پذیری و اثر گذاری.